

Ο ΣΠΥΡΙΔΙΩΝΗΣ

ΚΑΙ ἑτέραν σύγγραφον φυσιογνωμίαν, ἐπὶ μᾶλλον παράδοξον, διετήρησεν ἡμῖν ἡ παράδοσις, τὴν τοῦ ἑπτανησίου Σπυριδιῶνη, ὅστις διὰ τῆς ἐκκέντρου αὐτοῦ φαιδρότητος διεσκέδαξε τοὺς κατοίκους τοῦ Ναυπλίου καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος, σκώπτων αὐτῶν πᾶσαν καινοτυπίαν.

Ὁ τοῦπίκλην Σπυριδιῶνης, ἀγνώστου ἐπωνύμου, ἦν γέννημα τῆς Λευκάδος. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως εὐρίσκομεν αὐτὸν ἐν Ζακύνθῳ, ἐπαγγελλόμενον τὸν βαρελοποιὸν καὶ τὸν χαράκτην σφραγίδων συγχρόνως. Κατὰ τὴν ἐν Ζακύνθῳ διαμονήν του ὁ Σπυριδιῶνης, ὁ καὶ βασιλεὺς τῆς Λευκάδος αὐτοκαλούμενος, ἐγνώρισε τοὺς Θεόδωρον Κολοκοτρώνην, Νικήταν Σταματελόπουλον καὶ λοιποὺς Πελοποννησίους ὀπλαρχηγούς, οἵτινες εἶχον καταφύγει ἐκεῖσε· ἐφ' ᾧ καὶ ἅμα τῇ ἐκρήξει τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἔσπευσε καὶ οὗτος νὰ κατέλθῃ εἰς Πελοπόννησον, παρακολουθήσας τὸν Νικήταν Σταματελόπουλον, μεθ' οὗ ἐν μείζονι διετέλει οἰκειότητι. Κατὰ τὴν εἰς Ἀργολίδα κάθοδον τῆς στρατιᾶς τοῦ Δράμαλη ὁ Σπυριδιῶνης εὐρίσκετο ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Μύλων ἐνθαρρύνων καὶ παραμυθούμενος τὰ κατεπτοημένα πλήθη δι' εὐαρέστων ἀφηγήσεων καὶ ἐνθουσιωδῶν ὁμιλιῶν, μεστῶν διαφόρων ἁστείων γνωμικῶν καὶ τερπνῶν ἐπεισοδίων. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ναυπλίου ἔσπευσε καὶ ὁ Σπυριδιῶνης νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἑνδοξον πόλιν ἐγκατασταθεὶς ἕκτοτε ὀριστικῶς ἐν αὐτῇ.

Παράσιτος τοῦ οἴκου τοῦ στρατηγοῦ Νικήταρχ καὶ ἀπολαύων τῆς ἰδιαιτέρας προστασίας τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ θυγατρὸς Περγίνας, διημέρευεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Πλατά-

νου, ἥτις ἀπετέλει τὸ μοναδικὸν κέντρον τῆς πόλεως, διατρί-
βων κατὰ προτίμησιν ἐν τῷ ἐπ' αὐτῆς γωνιάῳ καφενεῖῳ ὑπὸ
τὴν οἰκίαν Νίκηταρᾶ, ὅπερ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ κυρ-
'Αλέξη ἦν τὸ συνεντευκτήριον τῶν ἐν Ναυπλίῳ παραιμένων
στρατιωτικῶν· ἐκεῖ δὲν ἔπαυε νὰ μυκτηρίζῃ διὰ παντός τρόπου
καὶ νὰ γλευάζῃ δηκτικώτατα τοὺς μακρὰν τῶν πεδίων τῶν μα-
χῶν ἀδρανικοὺς στρατιωτικούς, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἰμβραήμης
ἐλυμνίετο ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν Ἑλλάδα· ἡμέραν δὲ τινα
τοσοῦτον ἐξώργισε διὰ τῶν σκωμμάτων αὐτοῦ ὁμίλον Ῥουμε-
λιωτῶν, ὥστε μικροῦ
δεῖν ἐφρονέετο, ἂν μὴ
ἔσπευδε νὰ καταφύγῃ
εἰς τὴν οἰκίαν Νί-
κηταρᾶ καὶ τεθῇ ὑπὸ τὴν
κίχιδά τῆς κυρᾶ - Ῥεγ-
γίνας.

Τῷ 1824, μετὰ τὴν
κατίσχυσιν τῶν ἐν Κρα-
νιδίῳ καὶ τὴν κατάλη-
ψιν τοῦ Ναυπλίου ὑπὸ
τοῦ νέου Ἐκτελεστι-
κοῦ, οὗ προϊστάτο ὁ
Γεωρ. Κουντουριώτης,
θέλων νὰ σκώψῃ ὁ
Σπυριδιώνης τὴν ἐπελ-
θοῦσαν μεταβολὴν καὶ
τὴν παραγκώνισιν τῶν
στρατιωτικῶν, ἐνεφα-
νίσθη πρωῒαν τινα εἰς
τὴν πλατεῖαν τοῦ Πλα-
τάνου φέρων ψευδεπί-
χρυσον στολὴν καὶ πα-
ράσημα, ὡς Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ



τινος λίθου ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν δῆθεν τῆς νίκης τῶν
Καλαμαράδων, μὴ παραλείψας νὰ ἐξυμνήσῃ καὶ τὰ ἀν-
δραγαθήματα τῶν προκατόχων αὐτοῦ, τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς
Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ τινας ἡμέρας, ἐν ᾗ συνεδρίαζε τὸ
Ἐκτελεστικὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ Κουντουριώτη, ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ
ἐναντι αὐτῆς παρὰ τὸ πορτέλλον δυτικῶς τῆς πόλεως,
ἤρξατο καταναθεματίζων δῆθεν τὰς ἀναρχικὰς διαθέσεις τοῦ
Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, ὅστις «σφάζων ἀρνία καὶ τρώγων γί-

» δες, ταίζων δὲ τὸ ἄλογό του μὲ ξερὸ κριθάρι ἐρήμωσε τὸν
 » Μωρηά, ἐν ᾧ ὁ καυμένος ὁ καπετὰν - Γεώργης ὁ Κουντουριώ-
 » τῆς ἔφερε τὸν θαλασσινόν του ἵππον καὶ τὸν ἔδωσε ἑστὰ σί-
 » γουρα ἀπάνω ἑστὸ Μπουρτζι, τὸν ταίζει δὲ μὲ λίρες ἐγγλέ-
 » ζικες καὶ ἔτσι μᾶς ξανακουβάλησε τοὺς τούρκους καὶ τὸν
 » Μπραήμ 'σ τὴν Ἑλλάδα.»

Εἶτα ἀφηγήθη τὴν ἄρτι ἀποφάσει τοῦ Βουλευτικοῦ γενομέ-
 νην ὑπὸ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐκποίησιν διαφόρων ἐθνικῶν κτη-
 μάτων, ὧν ἀγορασταὶ ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ φίλοι τῆς Κυ-
 βερνήσεως, καταλήξας εἰς τὴν γνωστὴν ἐπωδὸν :

«Βουλευταὶ καὶ Ἐκτελεσταί,
 » ἀγορασταὶ καὶ πωληταί.»

Ταῦτα ἀκοῦον τὸ παριστάμενον πλῆθος ἐξερρήγνυτο εἰς χει-
 ροκροτήματα, τῶν ὁποίων μετέσχον καὶ αὐτὰ τὰ μέλη τοῦ Ἐκ-
 τελεστικοῦ, ἐν τῷ ἐξώστῃ τῆς οἰκίας Κουντουριώτῃ ἱστάμενα.

Ὅτε ἀρχομένου τοῦ 1825 ἡ αὐτὴ ὑπὸ τὸν Γεώρ. Κουντου-
 ριώτην Κυβέρνησις, τῇ μεσιτείᾳ τοῦ Κυριάκου Σκούρτη παρέ-
 πεισε τὸν Θεόδ. Κολοτρώνην νὰ εἰσέλθῃ εἰς Ναύπλιον, μετ'
 ὀλίγας δ' ἡμέρας ἀπέστειλεν αὐτὸν ὑπὸ συνοδίαν εἰς Ὑδραν, ὁ
 Σπυριδιώνης, θέλων νὰ σκώψῃ τὴν εὐπιστίαν τοῦ Κολοκοτρώνη
 καὶ τὸν δόλον τῶν Κυβερνητικῶν, ἀφηγήθη τὸν μῦθον τῶν πι-
 θήκων, συλλαμβανομένων συνήθως ὑπὸ τῶν πιθηκοθηρῶν δι'
 ἀναρτήσεως ἐπὶ δένδρου πίθων πεπληρωμένων καρύων, ἐχόντων
 στενὸν τὸ στόμα· οἱ πίθηκοι θέλοντες νὰ ἀφαιρέσωσι τὰ ἐν τοῖς
 ἀνηρτημένοις πίθοις κάρυα εἰσάγουσι τὸν ἕνα τῶν ποδῶν αὐτῶν
 εἰς τὸ στόμιον τῶν πίθων καὶ λαμβάνουσι ὅσα δύνανται πλεό-
 τερα κάρυα, πλήν, ἐν ᾧ ἡ στενότης τῶν στομίων τῶν πίθων δὲν
 ἐπιτρέπει τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ποδὸς κρατοῦντος καὶ τὰ κάρυα,
 οἱ πίθηκοι ἐπιμένοντες ἐξ ἀπληστίας νὰ ἐξαγάγωσι καὶ ταῦτα,
 συλλαμβάνονται εὐχερῶς ὑπὸ τῶν ἐνεδρευόντων πιθηκοθηρῶν.
 Διὰ τοῦ μύθου τούτου ὑπηνίστατο τὸν Θεόδ. Κολοτρώνην, ὅστις,
 ὑπὸ τῆς αἴγλης τῆς ἐξουσίας προσελκυσμένος δῆθεν εἰς Ναύ-
 πλιον, ἐνέπεσεν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτῳ στη-
 θεῖσαν παγίδα.

Ὅταν ὁ Θεόδ. Κολοκοτρώνης μετὰ τρίμηνον ἐν Ὑδρᾷ φυλά-
 χισιν ἀμνηστευθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς Ναύπλιον, ὁ Σπυριδιώνης
 ἔσπευσε νὰ χαιρετήσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας διὰ τῶν λέξεων
 «Χαῖρε Ἀρχιστράτηγε τῶν Ἑλλήνων,» ἐνῷ συγ-
 χρόνως ἐνεχειρίζεν αὐτῷ δέμας περιέχον μίαν τσέτουλαν,
 συμβολίζουσαν τὴν τελευταίαν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συμφι-

λίωσιν, ἐν τε μάλιστα καὶ πότες, ὑποδεικνύον τὴν ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἐφεξῆς ἀναγκάσιαν παραμονὴν αὐτοῦ, ἐν αὐτῇ, ἵνα πολέμῃ τοὺς τούρκους καὶ ἐν αὐτῇ, ὅπως δεῖρῃ τοὺς ἐν Ναυπλίῳ ἀπραχτοῦντας στρατιωτικούς, τοὺς δυστροποῦντας ἐν ἀπέλθωσιν εἰς τὰ πεδία τοῦ πολέμου. Τοὺς τελευταίους τοὺς, ἐνθαρρυνόμενος ἤδη ὁ Σπυριδιώνης ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη, δὲν ἔπαυσε παντοιοτρόπως χλευάζων καὶ γελοιοποιῶν, μέχρις οὗ εἶδεν αὐτοὺς ἀπερχομένους εἰς τὰ στρατόπεδα.

Ὀλίγη εἶχον παρέλθει ἡμέραι, ἀφ' ἧς ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ἀνελάμβανε τὰς ἡνίας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὁ Σπυριδιώνης, ἀποστέρων τὸ νέον καθεστῶς, ἐκηρύσσετο πολέμιος· πλήρην ἐν ταῖς ἐπικρίσεσιν αὐτοῦ ἦν λίαν προσεκτικὸς καὶ περιωρισμένος ἐκ τοῦ τρόμου, ὃν ἐνέπνεεν εἰς αὐτὸν ὁ τότε δραστήριος ἐπανήσιος Ἀστυνόμος. Ὁσάκις συνήντα καθ' ὁδὸν ὁμόφρονά τινα, ἤρχετο θέτων τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἐπιβαλλομένης σιωπῆς· ὅταν δ' ἐμέμφοντο αὐτοῦ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀφασίᾳ, ἐστρέφετο ἀνησυχῶς πρὸς τὰ ὀπίσω ὑποτονθορύζων: «Σοὺ τ'..... γὰρ τί ἔρχεται ὁ ἰ... σοὺ τ',» ἐννοῶν τὸν Ἀστυνόμον, τὸν ὁποῖον τόσον εὐφρῶς ἀπεθανάτισεν ὁ τῆς Βαθυλωνίας συγγραφεὺς Δ. Βυζάντιος. Πλήρην καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν ἔπαυε διὰ μυρίων μορφασμῶν καὶ διαστροφῶν τοῦ προσώπου καὶ δι' ἐπαλείψεως αὐτοῦ δι' ἀσβόλης νὰ σκόπτῃ τὴν ἑκτακτον ὄντως δυσμορφίαν καὶ τὸ μελᾶγχρον τοῦ προσώπου τοῦ Ἀστυνόμου. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αὐτοῦ συμπεριφορᾷ πολλάκις ἀπειληθεὶς καὶ κακοποιηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὸ Ναυπλίον, μὴ τολμήσας νὰ ἐπανέλθῃ ἢ μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κυβερνήτου.

Εἰς τὸν Σπυριδιώνην ἀπήρεσαν ἐπίσης καὶ οἱ μετὰ τοῦ βασιλέως Ὁθωνος κατελθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα Βαυαροί, οἱ Ἄλλαμάνοι, ὡς ἀπεκάλει αὐτούς. Περὶ τούτων διηγεῖτο ὅτι ἦσαν τοσοῦτον ἄπλοῖ καὶ ἄμαθεῖς, ὥστε ἅμα τὸ πρῶτον εἶδον τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης ἐν Τεργέστη, ἔνθα διὰ ξηρᾶς μετέβησαν ἐκ Βαυαρίας ὅπως ἐπιβῶσι τῶν πλοίων, ὑπέλαβον αὐτὸ ὡς πόσιμον καὶ ἐπειράθησαν νὰ πίωντιν. Εἶχε καταστῇ τοσοῦτον ἐνοχλητικὸς εἰς τοὺς Βαυαροὺς στρατιώτας ἰδίως, ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἠνάγκασε τὴν Ἀστυνομίαν νὰ ἀπελᾶσῃ αὐτὸν τοῦ Ναυπλίου. Εὐρισκόμενος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἐκ Ναυπλίου μετάθεσιν τῆς πρωτεύουσας ὁ Σπυριδιώνης συνεχῶς ἐθεᾶτο περιφερόμενος ἐνθεν κἀκεῖθεν, ὥστε ἀνεξήκει τι· ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ δὲ τῶν ἀπορύντων διαβητῶν ἔλεγεν ὅτι «ψάχνει νὰ εὕρῃ καὶ νὰ

» Ἀθηνᾶτον καὶ πούθεν ἂν δὲν διακρίνει τοιοῦτον.» Ὅτε δὲ ἡμέραν τινὰ ἀγυρίοπαίδες συντυχόντες αὐτὸν παρὰ τῇ πύλῃ τῆς ἀγορᾶς τῷ ἔλεγον ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ γνήσιοι Ἀθηναῖοι, οὗτος ἀνελθὼν ἐπὶ τινος λίθου καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν ἀνεφώνησεν :

« ὦ Ἀθήνα, πρώτη χώρα,
 » τί γαῖδάρους τρέφεις τώρα
 » ποῦτρεφεις τοὺς φιλοσόφους,
 » τώρα τρέφεις παλιανθρώπους.»

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν λόγων τούτων ὁ παρευρισκόμενος ὄχλος ἐξερεθισθεὶς κατεδίωξε διὰ λίθων τὸν ὕβριστήν, ὅστις καὶ ὥς ἔχων μόλις ἡδυνήθη νὰ διασωθῇ, καταφυγὼν εἰς τὸ παρὰ τὴν ἐκεῖσε ἀγορὰν γνωστὸν παντοπωλεῖον τοῦ χίου Στ. Κουζουλούδη, ὃν ἐγνώριζεν ἐκ Ναυπλίου.

Κατὰ τὴν Ἱερὰν Ὀδὸν, πρὸ τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου, ὑπῆρχε ποτε ζυθοπωλεῖον «Τὸ πράσινο δενδρί», εἰς τὸ ὁποῖον ἐσύχναζον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ πᾶσαν δείλην Βαυκαροὶ ἀξιωματικοὶ ὅπως πίωσι ζῦθον ἢ καὶ δειπνήσωσιν ἐνίοτε. Εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον ἐκεῖνο μεταβάς πρῶταν τινὰ ὁ Σπυριδιώνης παρήγγειλε κατ' ἐντολὴν δῆθεν γνωστοῦ ἀνωτέρου βαυκαροῦ ἀξιωματικοῦ ἰδιαιτέρον δαίπνον διὰ δέκα ἀξιωματικούς κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἡ παραγγελία ἐξετελέσθη ἡ τράπεζα παρετέθη κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν ἐν τῇ παρὰ τὴν ὁδὸν μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ καταστήματος ἀνακείμενους τοὺς δαιτυμόνας. Ὁ Σπυριδιώνης, περισυλλέξας ἐκ τῶν κρεοπωλείων δέκα μεγάλους σκύλους, εἰσῆγαγεν αὐτοὺς λάθρα ἐν τῇ αἰθούσῃ, κλείσας δ' ὅπισθεν αὐτῶν τὴν θύραν ἀπῆλθεν. Οἱ ἀφεθέντες σκύλοι, ὡς ὠσφράνθησαν τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐδέσματα, ὤρμησαν κατ' αὐτῶν κατασυντρίβοντες πᾶν τὸ προστυχόν ἐν ᾧ δὲ οἱ ὑπῆρέται τοῦ ξενοδοχείου προσεπάθουν νὰ ἀποδιώξωσι τοὺς πειναλέους τούτους ἐπιδρομείς, ὁ Σπυριδιώνης ἐξ ἀντιθέτου ὁλως ἀτάραχος ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἐτέρων δέκα οἰκοσίων κυναρίων εἰσῆρχετο ἀπαθῆς εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ καταστήματος, ἔνθα βλέπων τὴν γενομένην καταστροφὴν ἤρξατο διαμαρτυρούμενος καὶ φωνάζων ὅτι «οἱ Μοῦσαι φηραῖοι» (ἐννοῶν τοὺς Βαυκαροὺς) «ἔπεσαν νὰ φᾶνε» τὸ ψωμὶ τῶν Ῥωμαίων.»

Κατόπιν τῆς σκηνῆς ταύτης ἡ Ἀστυνομία συλλαβοῦσα τὸν Σπυριδιώνην ἐξώρισεν εἰς Αἴγινα ἀπαγορεύσασα αὐτῷ αὐστηρῶς νὰ πατήσῃ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ χῶμα τῶν Ἀθηναίων. Ὁ Σπυριδιώνης προμηθευθεὶς εὐρύχωρα ὑποδήματα καὶ πληρώσας αὐτὰ

χώματος ἐξ Αἰγίνης ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, φορῶν ταῦτα· ὅτε δὲ συλληφθεὶς καὶ αὖθις ὠδηγεῖτο εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα διεμαρτύρετο ὅτι οὐδόλως παρεβίαζε τὴν ἀστυνομικὴν ἀπαγορεύσιν, καθ' ὅσον οἱ πόδες αὐτοῦ δὲν πατῶσι τὸ χῶμα τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ τὸ τῆς Αἰγίνης!

Ὅπωςδὴποτε μετὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπεισόδιον ἐλήφθησαν, ὡς φαίνεται, αὐστηρότερα μέτρα, καθ' ὅσον ὁ Σπυριδιώνης ἀποπεμφθεὶς καὶ αὖθις τῶν Ἀθηναίων δὲν ἀνεφάνη πλέον ἔκτοτε· ἄγνωστον δ' ἀποβαίνει ποῦ καὶ πότε ἐτερμάτισε τὸν πλήρη περιπετειῶν βίον αὐτοῦ.

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ



Τὰ στερεότυπα τῶν ξενοδοχείων

Ὁ πελάτης.— Δὲν μοῦ λές, γκαρτόν, πρὸ πόσων ἡμερῶν εἶνε ψημένο αὐτὸ ἐδῶ τὸ κοτόπουλο;

Τὸ γκαρσόν.— Δὲν ξεύρω, κύριε· ἐγὼ δὲν ἔχω παρὰ μόνοι πέντε ἡμέρας ποῦ ἦλθα ἐδῶ!

Ὁ πελάτης.— !!! !!! !!!!